

Maaria Märkälä
Unelma Berliinistä maalauksia
Varkauden taidemuseo 19.02. - 21.03.2010

"Karttaa voi joskus katsella miltei samalla harrastuksella kuin taideteosta ja sillä on sekin taideteoksen ominaisuus, että se siivittää katselijansa mielikuvituksen lentämään kaukomaihin, näkemään niiden ihmeitä ja ihailemaan kaikkea ennen tuntematonta..."
lainaus Akseli Gallen-Kallelalta vuodelta 1923.

Märkälälle Berliini oli ihme -ja on sitä edelleenkin. Hän katseli Berliiniä ensin kirjaston pienten matkaopaskirjojen kuvista ja unelmoi. Märkälä ryhtyi maalaamaan noita minimaalisen pieniä kuvia Berliinistä käyttäen ensin mallinaan matkakirjoja. Unelman väri oli vaaleanpunainen, kaikkien tunteman berliininmunkin pintakuorrutuksen väri. Märkälä halusi ottaa vaaleanpunaisesta kaiken irti -maalaten ja unelmoiden.

Unelma vahvistui ja toteutui... Unelma oli maalata Berliinissä, Berliinin kaduilla ja puistoissa, aidosta ja oikeasta havainnosta Märkälälle eksoottista kaupunkimaisemaa. Ensimmäinen tämän aiheinen teos vuodelta 2002 on nimeltään Das kostet mich mein Leben - maalaus vuodelta 2002.

Unelma Berliinistä on kiertänyt eri kokoonpanoin Suomessa; Malmitalossa Helsingissä, Galleria Katariinassa, Porvoon Taidehallissa, Seinäjoen Taidehallissa ja Kouvolan taidemuseossa sekä Saksassa Künstlerhaus Schoss Wiepersdorfissa.

Kymensanommat kirjoitti Kouvolan näyttelystä:
Kaupunkiin voi rakastua
5.2.2009 4:00

Kiihkeä, runsas, hurmaava vai syntinen ja karhea? Maaria Märkälä, s 1964, on asunut ensimmäiset 18 vuottaan Kotkassa. Vapaassa taidekoulussa ja Pekka Halosen akatemiassa opiskelun jälkeen hänelle on kertynyt jo reilut kaksikymmentä yksityisnäyttelyä, runsas joukko yhteisnäyttelyjä sekä kotimaassa että ulkomailla. Hän on toiminut monenlaisissa rooleissa kuvataiteen kentässä ja tällä hetkellä hän on Taidemaalariiliiton puheenjohtaja.

Unelma Berliinistä vetoaa voimakkaasti katsojan tunteisiin. Sen suggestiivisuus perustuu omakohtaiseen vahvaan kokemukseen ja ääripäihinsä kiihdytettyihin väreihin. Syntyy tuntuma, että tekijä on ollut pakahtumaisillaan elämysten painosta. Hänellä on tallessa lapsille ominainen haltioitumisen kyky, joka aikuisella tuppaa tylsistymään. Erityiseksi lahjaksikin sitä voisi luonnehtia.

Tyylillisesti maalaukset ovat puoliabstraktia ekspressionismia, jota maustaa paikoin tekstillinen osuus viitteenä käsitetaiteeseen. Tunne on ekspressionistien käyttövoimaa, joka viis piittaa pintanäöstä tai kuivan asiallisesta suhteesta kuvattavaan. Se on sielun syvyyksistä pulppuavaa energiaa, jota ei pysäytä arkijärjen mankeli.

Väri kerrostuu maalauksiin fyysiseksi massaksi, haukkaa sekaan tilkan viereisestä märestä sävystä ja seikkailee kuvapinnalla käden viitoittaman reitin mukaan. Siveltimen tai palettiveitsen jälki paljastaa työskentelyn rytmin ja liikkeen.

Maaria Märkälä ei katsele Berliiniä turistina, vaikka maalaakin moneen kertaan vaikkapa Brandenburgin porttia. Hän haluaa enemmän, henkilökohtaisen kosketuksen kohteeseensa. Televisiotorni ei olekaan tylsä tekninen rakennelma vaan taivasta kohti kurottava kaupungin tunnus, joka peilaa pintaansa ympäröivän urbaanin maiseman vaihtelut.

Helmeilevä vaaleanpunainen, aistillinen pinkki on hänen Berliininsä symboliväri. Sokerinen, raikas berliininmunkin päällyksen väri. On siinä lievä luvattomuuden ja synnin sivumakukin: liian hyvää, epäterveellistä, nautiskelua. Populääri ja ainutlaatuisiksi arvostettu lyövä maalauksissa sovinnon kättä. Suorastaan riemukas on Unelma Berliinistä - maalaus, joka sisältää jalkapallosarjan. Kuulen yleisön huudon korvissani, tuulen läiskeen tuhansissa lipuissa.

Näyttely vaikuttaa huumauksen tavoin. Sen vetovoima syntyy nimenomaan henkilökohtaisen ja näkyvän kohtaamisesta. Puisto on aivan eri puisto, kun sen otsikkona on Tote sind schwerer als einsame Herzen. Teksti tekee ajatuksen näkyväksi, paikka saa intuitiivisen merkityksen.

Hunger auf Leben - elämännälkä on maalauksen nimi, mutta antaa hahmon myös taiteilijan asenteelle tämän hetken kenties merkittävintä taidekaupunkia kohtaan.

Ekspressionistit tunnistavat myös kaupungin rosoisuuden ja yöpuolen. Vehmaitten puistojen ohella Maaria Märkälä on seisokellut myös kolkkojen, rätisevien asemahallien liepeillä ja graffitien valtaamalla marginaalialueilla. Maalauksissaan hän on jättänyt niihin oman viestinsä, omat mietteensä ihmisenä olemisesta.

Aamu joella -aihe välähtää esiin useina versioina. Koen siihen aina uudestaan palaamisen meditaationa, pysähtymisenä oivaltamaan, että suuret vedet jatkavat virtaamistaan, vaikka lyhytaikaiset vaeltajat vaihtuvat.

Leena-Riitta Salminen

Unelma Berliinistä. Maaria Märkälän maalauksia. Kuvolan taidemuseossa 1.3.2009 saakka.